

EDAK paziņojums par E-privātuma regulas pārkāpšanu un tās ietekmi uz fizisko personu aizsardzību attiecībā uz viņu sakaru privātumu un konfidencialitāti

Eiropas Savienības datu aizsardzības iestādes, kas apvienojusies Eiropas Datu aizsardzības kolīģijā (EDAK), uzskata, ka spēkā esošās E-privātuma direktīvas (2002/58/EK, kura grozīta ar 2009/136/EK) pārkāpšana ir svarīga un nepieciešams pasākums, kas trīs pabeidz. Kopš 2009. gada aizvien plašāka ir izplatīta uz IP balstītu sakaru pakalpojumu izmantošana, un šie tiek saukti *over-the-top (OTT)* pakalpojumi pašlaik neietilpst spēkā esošās direktīvas darbības jomā. Lai nodrošinātu galalietotāju sakaru konfidencialitātes aizsardzību laikā, kad viņi izmanto šos jaunus pakalpojumus, un vienlaikus konkurences apstākļus elektronisko sakaru pakalpojumu un funkcionāli līdzvērtīgu pakalpojumu sniedzējiem, mēs aicinām Eiropas Komisiju, Parlamentu un Padomi sadarboties, lai nodrošinātu drīzu jaunas E-privātuma regulas pieņemšanu, ar ko spēkā esošo direktīvu aizstātu iespējami drīz pēc Vispārīgās datu aizsardzības regulas stāšanās spēkā šī gada maijā.

Emotīvā attīstības tendences priekšlikuma apspriešanās un vēlētāju palīdzības likumdevējiem, EDAK ir nolūms sniegt papildu ieteikumus un skaidrojumus par dažiem konkrētiem jautājumiem, kas izriet no grozījumiem, ko ierosinājis viens no likumdevējiem.

1. Elektronisko sakaru konfidencialitātes nepieciešamā pasā aizsardzība, kas ir plašāka par Vispārīgās datu aizsardzības regulas tvērumu

Saziņas konfidencialitāte (kas ir tradicionālā pasta nosūtījuma attiecībā uz sarakstīto sdienu ekvivalents) ir viena no pamattiesībām, ko aizsargā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. pants un ko jau īsteno ar E-privātuma direktīvu. Šīs tiesības uz konfidencialitāti ir jāpiemēro visiem elektroniskajiem sūtījumiem neatkarīgi no tā, ar kādiem līdzekļiem nosūtīts tos persontasamājam, vai tie tiek glabāti vai ir sūtīšanas procesā, un tādējādi aizsargā katra lietotāja galaiekārtas integritāti.

Elektroniskie sakari ir mūsu modernās sabiedrības daudzu būtisku darbību pamatelementi, jo tie palīdz īstenot daudzas pamattiesības, piemēram, domu, prāta un ticības brīvību, vārda un informācijas brīvību, pulcēšanu un biedrošanu sībrīvību utt. Tādēļ nepieciešams pastiprināt ziņapmaiņas pakalpojumu, kas piegādā mūsu sūtījumus, konfidencialitāti un neitralitāti.

Emotīvā elektronisko sakaru nozīmīgumu un plašo lietojumu mūsu digitālajā dzīvē, pastāv liela varbūtība, ka tajos — tiešveidā vai vienkrāši elektroniskos sūtījumus saturā vai metadatu uzkrāšanu un kombinācijā — ir ietvertas vai tiks atklātas pašas personas datu kategorijas, kas var dot iespēju izdarīt to precīzus secinājumus par cilvēku privātumu, tādējādi būtiski apdraudot viņu tiesības un brīvības, tādēļ pret šiem sakariem būtu nepieciešama atbilstīga attieksme.

Tāpēc mēs pilnībā atbalstām ierosinātās regulas pieeju, kuras pamatā ir nepāprotami aizliegumi, nedaudzi izņēmumi un piekrišanas izmantošana. Attiecīgi saskaņā ar E-privātuma regulu nevajadzētu būt iespējai apstrādāt elektronisko sakaru saturu un metadatus, pamatojoties uz nekonkrētiem iemesliem, piemēram, "likumgribam interesēm", kuras paredz to, kas nepieciešams elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanai. Turklāt saskaņā ar E-privātuma regulu nevajadzētu būt iespējai apstrādāt elektronisko sakaru metadatus līguma izpildes nolūkš, kas nozīmē, ka nebūtu pieejams izņēmums, kura pamatā ir vispārīgā līguma izpildes mērķis, jo regulā ir noteikts, tieši kādā datu apstrādē ir atļautas šādiem nolūkiem, piemēram, datu apstrādes īstenošanu sagatavošanas vajadzībām.

EDAK vēlas uzsvērt, ka elektronisko sakaru metadatu turpmākā apstrāde bez piekrišanas ir iespējama pēc tam, kad tie ir patiesi anonimizēti.¹ EDAK mudina elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzjus izmantot šo iespēju, lai radītu novatoriskus pakalpojumus un vienlaikus saglabātu privātumu.

2. E-privātuma direktīva jau ir spēkā

Tiesības uz sakaru konfidencialitāti pastāv jau tagad. 2002. gada E-privātuma direktīvā, kas grozīta 2009. gadā, jau ir noteikts vispārīgais aizliegums apstrādāt elektronisko sakaru saturu un metadatus. Minētās darbības ir iespējamas tikai

- ar lietotāja iepriekšēju piekrišanu vai,
- ja tas atbilst vienam no E-privātuma direktīvā paredzētajiem izņēmumiem (elektroniskā sūtījuma pārraidīšana, rīcība sagatavošana).

Direktīvas darbības jomā ietilpst arī pārraidīšanas pakalpojumi, ko izmanto dažādas pakalpojumu sniegšanai. Šie noteikumi ir saglabāti arī jaunajā regulā.

Līdzīgi jau pastāv tiesības uz galaiekārtu aizsardzību. Lietotāju galaiekārtu glabāšanas funkciju izmantošana notiek tehnoloģiski neitrālā veidā. Tādējādi ne tikai uzskatām, bet jau uz katru izsekošanas tehnoloģiju attiecas lietotāja piekrišana, vai arī uz to attiecas kāds no e-privātuma direktīvā norādītajiem izņēmumiem.

Ierosinātajā regulā, kur iekārtai grozījumi, ko izstrādājis viens no likumdevējiem, papildus ir ietverti vairāki jauni izņēmumi, kurus ierosināja WP29², piemēram, drošības atjauninājumi un mērķauditorijas mērījumi. Minētie izņēmumi ir saistīti ar pašiem apstrādes veidiem, kas lietotājiem rada pavisam nelielu risku.

3. Ierosinātās regulas mērķis ir nodrošināt vienotu piemērošanu visās dalībvalstīs un katrā datu pārraidīšanas darbībā

Spēkā esošā E-privātuma direktīvā nepiemērojam elektronisko sakaru pakalpojumiem, ko piedāvā pakalpojumi sniedzji, kuri darbojas internetā — neraugoties uz to, ka viņi piedāvā funkcionāli līdzvērtīgus pakalpojumus.

Taūminētie pakalpojumu sniedzji būs ierosinātās regulas darbības jomā. EDAK uzsver, ka regulas darbības jomas paplašināšana, ietverot funkcionāli līdzvērtīgus pakalpojumus, ar to sauktos OTT pakalpojumus, ir šīs reformas būtisks elements. Lai garantētu vienlīdzīgu konkurenci apstākļos visiem pakalpojumu sniedzējiem, būtu jāizvairās no jebkādiem ierosinātajiem izmaiņiem regulas projektā, kuras varētu apdraudēt šo mērķi (piemēram, priekšlikumi ierobežot aizsardzību attiecībā uz sūtījuma procesa esošajiem sūtījumu datiem).

¹ Kā definēts WP216, tāu pseidonimizēti dati joprojām ir personas dati.

² Skatīt WP194 un WP240

Ierosin to regulu piemēro ar, tiklīdz tiek veikti dati par lietotāju uzvedību — neatkarīgi no tā, vai lietotāji ir izveidojuši pakalpojumu kontu. Šī pieeja ne tikai piedāvās minēto pakalpojumu lietotājiem tiem pienācīgos aizsardzības, bet arī nodrošinās godīgu konkurenci starp datu pārziņiem. Būtu jāatzīmē, ka piekrišanai, kas jāsaņem saskaņā ar E-privātuma regulu, ir tāda pati nozīme kā Datu aizsardzības regulai. Joprojām nepieciešama iegūtā brīvībā sniegtu piekrišanu atturēties no pakalpojumu sniedzēju no *s kdat u sienu*³ iekaušanas saviem lietotājiem, un noteikums, ka piekrišanai jābūt konkrētai, radīs vienlīdzīgu konkurenci apstākļos pakalpojumu sniedzējiem neatkarīgi no tā, vai lietotājs ir pieteicies sistēmā. Turklāt pašu sankciju noteikšana par E-privātuma regulas pārkāpšanu apvienojumā ar paplašinātu teritoriālo tvērumu — kas atbilst Datu aizsardzības regulas noteikumiem —, piešķirs datu aizsardzības iestādēm faktiskas pilnvaras, kuras tām auspaukt regulas piemērošanu attiecībā uz visiem elektronisko sakaru rīkiem, kurus izmanto ES lietotāji.

---

³ “*S kdat u sienu*” liedz tiem lietotājiem, kuri nesniedz savu piekrišanu, piekļūt tīmekļa vietnei vai pakalpojumam.

4. Ar jauno regulu ir jāsteno prasība paust piekrišanu attiecībā uz saskaņotiem un līdzīgiem tehnoloģiju un jaudas pakalpojumu sniedzēju tehniskiem rīkiem, kas tiem ļaus ieviest šādu piekrišanu

Saskaņā ar Eiropas Komisijas priekšlikumu ierosinātās regulas 10. pants ir izstrādāts, lai lietotājiem dotu iespēju kontrolēt savu galaiekārtu glabāšanas funkcijas. Parlaments papildināja 10. pantu, iekļaujot prasību par privātuma aizsardzības cēloņus juma attiecībā uz programmatras iestatījumiem un par tehnisku risinājumu tēma vietnēm, kas saņem derīgu piekrišanu.

EDAK pilnībā atbalsta šādu prasību pastiprināšanu un uzskata, ka tas būtiski skaidri jāpiemēro viedtīrņu, planšetdatoru vai jebkuru citu "lietotāju" operatīvajās sistēmās, lai nodrošinātu, ka sakaru lietojumprogrammas var ieviest lietotāju izvēli neatkarīgi no izmantotajiem tehniskajiem līdzekļiem.

Turklāt privātuma iestatījumiem vajadzētu veicināt to, ka visas iesaistītās personas piekrišanu var izteikt un atsaukt viegli, saistoši un stenojami veidā, un pie instalēšanas lietotājiem būt jābūt jaudas skaidra izvēlei, dodot viņiem iespēju sniegt piekrišanu, ja viņi to vēlas. Turklāt tēma vietnēs un mobilajās lietotnēs vajadzētu būt iespējai iegūt Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām atbilstošu piekrišanu, izmantojot privātuma iestatījumus.

5. Secinājumi

EDAK uzskata, ka:

- E-privātuma regulai nevajadzētu pazemināt aizsardzības līmeni, ko nodrošina spēkā esošā E-privātuma direktīva;
- E-privātuma regulai vajadzētu nodrošināt aizsardzību visu veidu elektroniskajiem sakariem, tai skaitā tiem, kurus, izmantojot OTT pakalpojumus, sniedz tehnoloģiski neitrāli veidi;
- lietotāja piekrišana tehniski stenojami un izpildījami veidā būt jāsaņem sistemātiski vēl pirms elektronisko sakaru datu apstrādes vai pirms lietotāja galaiekārtas glabāšanas vai apstrādes funkciju izmantošanas. Nevajadzētu pieļaut izņēmumus attiecībā uz šo datu apstrādi, pamatojoties uz datu pārzīva "likumgribu interesēm" vai vispārīgā lūguma izpildes mērķi;
- regulas 10. pantā būt jānodrošina efektīvs veids, kā tēma vietnēs un mobilajās lietotnēs var saņemt piekrišanu. Vispārīgā runā, iestatījumiem cēloņus juma būt jānodrošina lietotāju privātums, un lietotājiem iestatījuma izvēle vajadzētu vadīt cēloņus juma attiecīgās un pārskatāmās informācijas saņemšanas. Šajā ziņā regulai būt jāpaliek tehnoloģiski neitrāli, lai nodrošinātu, ka to piemēro konsekvēnti neatkarīgi no izmantošanas gadījumiem;
- būt jāievieš vislielākā piesardzība attiecībā uz ikvienu *ad hoc* izņēmumu, ko abi likumdevji varētu vēlēt pievienot tiem izņēmumiem, kuri jau iekļauti Komisijas un Parlamenta tekstu projektos. Jāpašibūt jāprāp gāj jāprāp rāpda visi nekonkrēti formulētie izņēmumi gadījumos, kad publiska iestāde pieprasa datu apstrādi, un priekšlikumā nevajadzētu aut nekritiski pāraudzēt lietotāju atrašanās vietu vai viņu metadatu apstrādi;
- lai piekrišana būt jābrīvi sniegta, kā to pieprasa Datu aizsardzības regula, piekūvi pakalpojumiem un funkcijām nedrīkst darīt atkarīgu no lietotāja piekrišanas personas datu apstrādei vai informācijas apstrādei, kas saistīta vai ko apstrādā galalietotāju galaiekārtu, un tas nozīmē, ka saskaņotās sienas būt jāskaidri jāaizliedz;
- būt jānodrošina izmantot patiesi anonimizētus elektronisko sakaru datus;
- iepriekšminētie uzlabojumi aizsargās galalietotāju privātumu katrā attiecīgajā kontekstā un novērsīs jebkādas konkurences izkropojumus.